

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 156. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914 július 11

Dr Miskolczy Ferenc főispán beszéde

a trónörökös-pár haláláról Biharvármegye rendkívüli közgyűlésén.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A mai rendkívüli közgyűlésnek egyetlen fájdalmas és gyászos tárgya Ő császári és királyi Fensége Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös és Fenséges hitvese Hohenberg Zsófia hercegnő tragikus elhunytá fellett érzett hazafias fájdalmunknak az igaz részvételünk kifejezése, kedves emlékünnek megőrzése és Fenséges Urunk és Királyunkhoz hódolatteljes részvétfelirat intézése!

Tekintetes Közgyűlés!

A magyar nemzet története ismét egy szörnyű eseménnyel, egy borzalmas véres lappal szaporodott! Egy, a vadállati ösztö-
nökből még ki nem vetkőzött népség fia elő-
re megszervezett gaz gyilkossággal kiol-
tották életét trónörökösünknek Ferenc Fer-
dinánd Őfenségének! Saját országában, Bos-
nia fővárosában Szerajevóban - ugyszólván
hü és derék hadserege közepette! - orvul
gyilkolták meg kötelessége teljesítése köz-
ben a trón várományosát, az uralkodói eré-
nyek, a bátorság, az akaraterő mintaképét!
Hogy mit vésztettünk mi benne, ezt ki
tudná megmondani!?

Szive sugallatát követte és ezt elébe
helyezte mindenkinek! Akiért annyit ál-
dozott, hűséges hitvese, együtt halt meg
vele! Mellette szenvedte el az irtózatot, erő-
szakos halált!

Ezen világra szóló tragédia egy pillan-
at alatt fosztotta meg a fejedelmi gyer-
mekeket attól, ami nekik a legdrágább volt
- szerető szüleiktől!

A legmélyebb részvétellel és igazi fáj-
dalommal gondolunk a fejedelmi áldozatokra,
az immár csak volt vasakaratu élte delén,
martir halált szenvedett daliás trónörökösre,
ideális nejeére és a sors üldözte árvákra!

Óriási horderejű, következményeiben

kiszámíthatatlan szörnytetett volt ez, mely le-
sújtó bánattal tölti el jóságos uralkodón-
kat, az uralkodó házat és az egész mon-
archiát!

Tekintetes Közgyűlés!

Korunkban az emberiség szivéből, lel-
kéből mindinkább vész ki az ideál! Kez-
dik elvetni a vallást, semmibe nézik a nem-
zeti ideálokat, ki akarják kűszöbölni az is-
kolákból a vallás tanítást, a vallásérkölesös
nevelést, készek rémitő attentátumokat el-
követni, céljaik elérésére minden eszközt
jónak tartanak. Eldobják maguktól a vallást,
pedig egyedül csak a vallás, a hit az, ami
erőt ad és felemel! Ami a megpróbált-
tatás, a szenvedés nehéz napjaiban vi-
gaszt és megnyugvást nyújt! Lekicsinylik
a vallást, a vallásérkölesös nevelést,
pedig az igaz vallásérkölesös nevelésben része-
sült embert nem lehet az ilyen undok tettek,
gaz merényletek elkövetésére rábírní, mert
az igaz vallásos emberben él a hit, él a
vallásérkölesös érzés, és a krisztusi, a fele-
baráti szeretet és ez az alapja mindennek,
ez az alapja a békés együttélésnek, ez az
alapja a társadalomnak, ez a társadalmi
rend fentartója és nem a törvényekben meg-
szabott büntetés és a büntetéstől való féle-
lem! Vége annak a társadalomnak, amely-
ben a nagy tömeg csak azért engedelmes-
kedik, mert fél! A félelem nem tart örökké,
a félelem el-el mulik és előáll a maga való-
ságában a hitetlen, az erkölestelen, a min-
denre kész, a mindent megtartó és mindent
felforgató ember!...

Hova jutunk, ha mindent, ami szent,
felséges, ideális, nagy és nemes előttünk, a
sárba tipornak!? A napjainkban mindsürüb-
ben ismétlődő merényletek, orgyilkosságok
folytán érdemes ezt megemlíteni, érdemes
erről elmélkedni.

Tekintetes Közgyűlés!

Nem találok szavakat, nincs is a sza-
vaknak olyan hatalmuk, amellyel a trónö-
rökös-pár életének rombadőlte felett ér-
zett felháborodásunknak, elkeseredésünknek,
fájdalmunknak és részvételünknek hü kifejezést
adhatnánk! Így csupán annak az egyszerű
kijelentésére szoritkozom, hogy ezen óriási
szerencsétlenség folytán, az egész ország
mély gyászba borult! Gyászolja a magyar
nemzet, mint egy ember igaz szivéből a
megdicsőült fejedelmi párt. Drága emléküket
mindenkoron a legnagyobb tisztelettel és a
legigazibb kegyelettel fogjuk megőrizni!

És a király, — Tekintetes Közgyűlés —
forrón szeretett öreg királyunk, ki hosszú
élete folyamán annyit szenvedett, oly iszo-
nyu megpróbáltatásokon ment keresztül!
aki most másodsor veszteti el trónutódját
természetellenes módon! Tekintetünk és szí-
vünk Ő felé fordul. A magyar nemzet mil-
liónak tekintete és szive aggódva fordul
felé, milliók igaz mély részvéte és meleg
szeretete környezi! Féljük Őt ezen újabb
rettenetes csapástól az Ő előhaladott életkorá-
ban, reménnyel gondolunk arra, hogy az Ő
erős, balsorsban megedzett, csodálatos lelki-
ereje képes lesz ezt is elviselni! A jóságos
Isten adjon neki lesújtó bánatára irt és vi-
gaszt! Enyhítse fájdalmát ezen szomorú,
megrendítő alkalomból minden népeinek ele-
mentáris erővel megnyilatkozott hódolattel-
jes szeretete, hűsége, részvéte.

Kettős birodalmának minden népe, faj
és nemzetiségi különbség nélkül, mind-
annyian drága életéért imádjuk a Mindenható
Istent!

Biztosan tudom — Tekintetes Törvény-
hatósági bizottság, — hogy a tisztelt bi-
zottság minden tagjának ezen érzelmek töl-
tik be szivét és lelkét, ugyanazért tisztelet-
tel indítványozom, hogy:

mondja ki a vármegye közönsége,
hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös Ő

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

császári és királyi Fensége és Fenséges hitvese Hohenberg Zsófia hercegnő tragikus elhunytja felett érzett mély részvételének és igazi fájdalomának jegyzőkönyvben kifejezést ad!

Emléküket az utókor számára megörökíti; jegyzőkönyvében egy gyászlapot szentel emléküknök, mely gyászlap a köbejött borzasztó merénylet nélkül bizonyára a dicsőség lapja lett volna!

Ő Felségéhez pedig legmelegebb szeretetünkkel környezett királyukhoz alattvalói hódolattal teljes részvétfeliratot intéz! És a vármegye részvétfeliratának a legmagasabb trón számolyához való felterjesztésére nagyméltóságú Miniszterelnök urat tisztelettel felkéri.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 10

Beöthy Pál 10 óra után nyitotta meg az ülést. Elnöki előterjesztések után folytatták a törvénykezési illetékről szóló javaslat tárgyalását.

Narancsik József kötelességének tartja, hogy a javaslat ellen szóljon. Lelketlenség és bűn az adózó polgárságot újabb terhekkel sújtani. Ez által nem csökken a perlekedések száma s nem volna szabad keresztül erőszakolni most, mikor az ország a tönk szélén áll.

Bejelenti, hogy nem törődve a munkapárt türelmetlenségével, minden pontnál felszólal és módosításokat ajánl. A közérdek szempontja hiányzik a javaslatból s csak önző financerdekek érvényesülnek benne.

Rakovszky beszéde.

Rakovszky István? Aggodalommal látja, hogy ily fontos javaslatokat a nyári szünet előtt akar a kormány letárgyalni. A pénzügyminiszter mosolyog, de nem szól. Megszűnt itt minden kapacitálás lehetősége és a parlamentáris munka is. Megtörtént az, hogy a polgárok millióiról van szó, s az eladó néhány szóval ajánlja elfogadásra. Megtörténik, hogy a polgárok kérvényei halomszámra fekszenek az asztalon, s még csak nem is méltatják egy szóra sem. A többség dönt itt a nélkül, hogy csak sejtelve is lenne a tárgyról. Kötelességének tartja, hogy a különböző merkantil egyesület kérvényeit itt ismeresse, s jóvá tegye az előadó mulasztását. Allítja, hogy e kérvényeket a Ház tagjai közül senki sem olvasta. Az országos magyar kereskedelmi egyesület kérvényének csak bevezetésével fog foglalkozni. Ezt a kérvényt Sándor Pál írta alá, ki munkapárti ember.

Az ország anyagi jólétét együtt fojtják meg az alkotmány biztosítékaival. Az állam millióit zsákmányul dobják oda a nagybankoknak és ezt megfizetik az adófizető polgárokkal.

Adják a többletet bírói fizetésekre.

Véleménye szerint 10-15 millióval növekszik a kincstár bevétele a javaslat

életbeléptetésekor. Megbarátkoznánk ezzel a gondolattal, ha ezen összeget azt igazságszolgáltatás céljaira fordítanák, ha az gyorsabbá tennék a személyzet szaporításával, másrészt a bírói fizetéseket emelnék. Ez az ő véleménye, de nem szól az ellenzék nevében. De kimondja, hogy a bírói fizetések nem felelnek meg a bírák szociális állásának. A bírák két oldalú küzdelmet vívnak az élet nehézségeiért és becsületük ellen intézett támadásokért.

Nem emelik a horvátok illetékét.

Különös, hogy a munkapártból senkise szólalt fel, hogy Horvátországban nem emelik hasonlóképpen az illetékeket. Csak a horvátoknak mindent?

Nincs a munkapártban ember, ki ez ellen tiltakozzék? Nem tartják szükségesnek az ellenzék aggályainak eloszlatását? Mit jelent ez a tárgyalási mód? Parlament ez? hol a többség csak hallgat? Azt kell hinnünk, hogy mert senki nem reflektál az általunk felhozottakra, lenézésüket akarják kimutatni.

Ha milliókkal akarják terhelni az országot, jó alapelvekből kell kiindulni. Teleszky kiindulási pontjai hamisak. Ha betekintene a nagybankok tartalékalapjaiba, 10-15 milliót nyerne az államkincstár. Ha megadózatnák az igaztalan tantimeket, amelyeket egy-egy zseniálisnak mondott bankigazgató préselt ki a részvényesek bőréből.

Huszár Károly: Ezek a pártkassza igazi barátai.

Rakovszky István: Ausztriában és Németországban megindult egy mozgalom, ezen visszaélések orvoslására.

Szmrecsányi György: Ott tisztességes választójog van.

Rakovszky István: Hiányzik a javaslatból minden etikai momentum. A miniszter üres kincstár romján ül, honnan sajtolhat ki milliókat. A nemzeti munka ma csak a kisemberek megnyomorítása.

Miből áll a tuloldal „nemzeti munkája”. Az ilyen javaslatokból. Abból, hogy összetörték alkotmányos biztosítékainkat s rombolást, posványt, mocsarat hagytak hátra.

Elnök csenget: Kérem... (Nagy zaj az ellenzéken, az ellenzék viharosan éljenzi Rakovszkyt s elnyomja ezzel az elnök szavát. Végre lecsillapal a zaj.) Figyelmeztetem a képviselőt urat, hogy tartsa be a parlamenti szabályokat.

Bartos János: Hát nem bírói ítélet van a panamáról.

Rakovszky: Nekünk nagy szükségünk lehet még a mi erkölcsi tőkénkre Ausztriával szemben, de a kormány ezt elpazarolja, nem látunk mást, csak korrupciót és panamát. Most már a vármegyét is megtámadták. Hát csak végezzenek vele, csinálják meg ezt a heroszráteszi munkát, de mi küzdünk ellene utolsó erőnkig s küzdünk minden olyan javaslat ellen, mint a mai is, a mellyel a szegény nép szájából akarják kivenni a falatot. Nem fogadom el a javaslatot (Hosszas taps és éljenzés a balon.)

Elnök konstatálja, hogy az Omke kérvényét, amint megkapta, tetette a Ház asztalára.

Eitner Zsigmond különösnek tartja, hogy az ellenzék támadásaira a baloldal hallgatással felel, se az igazságügyminiszter, se a pénzügyminiszter nem reagál. A pénzügyminiszter csak mosolyog. Ez a javaslat atomos és lelkiismeretlen. Ezt bizonyítja a budapesti kereskedelmi és iparkamara kérvénye is, melyet Lánczy Leó irt alá és Sán-

dor Pál támogatott. Vajjon mért nem szólal fel Sándor Pál?

Szmrecsányi György: Hol van a munkapárt! Tizen vannak benn. (Elnök csenget.) Nem járja! Megyünk ki mi is! Ez gyalázat! (Az ellenzék kivonul.)

Eitner Zsigmond röviden befejezi beszédét, mialatt a munkapártból többen besietnek.

Szmrecsányi György beszédében kifejti, hogy a javaslat nem felel meg a követelményeknek. A mérsékelt díjakról való beszéd csak megtévesztés akar lenni.

Teleszky János: Ez fordítás! Mi nyiltan beszélünk.

Az ülést izgalmas közbeszólások zavarják, majd az elnök háromnegyed kettőkor az ülést felfüggeszti.

Nem hagynak ebédelni!

Szász Pál pont három órakor újra megnyitja az ülést.

Sághy Hyula besiet és az elnök felé kiáltja:

— Még ebédelni sem engedik az embert! Hiszen nem volt egy órai szünet sem.

Tisza István: Rendre, rendre! Az elnök Sághyt rendreutásítja. Szmrecsányi újra beszél. Bírálja a javaslatot, mire Tisza élesen odavág.

— Ért hozzá?
Szmrecsányi: Szakembere nem vagyok, de értek hozzá. Talán kegyed nem ért hozzá!

Tisza István: Én nem értek hozzá, de nem szólok hozzá.

Az éles szóváltás után még Benedek János beszélt. Az ülés 6 órakor végződött. A legközelebbi ülés kedden lesz.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap délután folytatta Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön megkezdett közgyűlését.

A még hátralevő ügyek tárgyalása során csak itt-ott volt felszólalás, de nagyobb vita egyáltalában nem kerekedett.

Hlatky Endre főispán elnökölt. A bizottság tagjai közül nagyon kevesen jelentek meg.

Az első napon letárgyalt ügyek hitelesítése után megkezdtek a még hátralevő ügyek tárgyalását.

Az öfelsége 80-ik születése napja alkalmából létesített 50,000 koronás alapítvány alapítólevelének a keresk. miniszter által kívánt módosítását elfogadták.

Az Apolló-kávéház bérbeadására vonatkozólag Bürger Ernővel kötött szerződést elfogadták.

A színház szerződése.

A Szigligeti-színház nyári szinköre használatára Erdélyi Miklóssal kötött szerződést egyes pontok módosításával terjesztette be óvághagyás végett a tanács.

Baróthy Pál agályát fejezi a szerződéssel szemben, mert azt a szinügyi bizottság nem tárgyalta. A közgyűlés tagjai sem ismerik, miért is indítványozza, hogy vegyék le a napirendről s az összes iratokat adják ki a szinügyi bizottságnak.

Komlóssy József polgármester-helyet-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

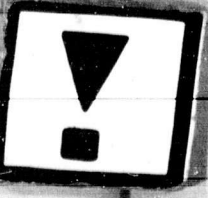
műbutor-, portál- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal

kívánatra díjtalanul szolgálunk.

tesnek nincs kifogása az indítvány elfogadása ellen.

Weisz Lajos szintén hozzájárul az indítványhoz, de kéri, hogy a szerződést annak idején közöljék le a Városi Közlönyben; így legalább tudják a bizottsági tagok, hogy mire szavaznak.

Baróthy indítványát, a Weisz Lajos pót-lásával elfogadták.

A város kiskatonái.

A honvéd hadapródiskolánál megüresedett 3 alapítványi helyre négyen pályáztak, akiket a tanács a következő sorrendben javasol ajánlattételre: Karácsonyi Zoltán, Gombos Dezső, Szentlélek Mészáros Kálmán első helyen, Eendorfer Árpád másodhelyen jelöltessenek. A három elsőnek korengedélyre van szüksége.

Hosszabb vita fejlődött ki, amelynek során indítványozták, hogy Eendorfer Árpád első helyen jelöltessék, mivel csak ez felel meg teljesen a pályázat feltételeinek, azonban végül elfogadták a tanács javaslatát.

*

Özvegy Kossuth Ferencné köszönő levelét a kifejezett részvételért, tudomásul vették.

Az új közbiztonsági építési munkálatainak ellenőrzésére és felügyeletére állandó bizottságot küldtek ki: Czeglédy Jeremiás, Hann Lajos, Rendes Vilmos, Sztarill Ferenc, Tabéry Armin, továbbá a főkapitány, a gazd. tanácsnok, a főmérnök, a főorvos és a törvényhatósági állatorvos tagokból.

Gábel és Ágoston Péter.

A munkáslakások építésének felügyeletére és ellenőrzésére a városi tanács javasolta, hogy Lukács Ödön tanácsnok elnöklése alatt: Ágoston Péter, Hann Lajos, Rendes Vilmos, Sztarill Ferenc, Tabéry Armin, Gerő Armin, Kőszeghy József, dr. Mayer László tagokból alakítsanak állandó bizottságot.

Gábel Jakab indítványozza, hogy dr. Ágoston Péter helyett Balogh Dömét ajánlja a bizottságba, mert szerinte Balogh jobban ért az építkezésekhez.

Balogh Döme köszöni Gábel elismerését, de nem fogad el semmiféle bizottsági tagságot.

Komlóssy József felvilágosításul megjegyzi, hogy a tanács azért vette be Ágoston Pétert a bizottságba, mert Ágoston indította a mozgalmat a munkáslakások kérdésében s tanulmányozta a kérdést.

Gábel Jakab nyíltan megmondja, hogy éppen azért ellenzi Ágoston bevitelét a bizottságba, mert a telekspekulációkkal hozzájárult a lakások megrágitásához.

A tanács javaslatát fogadták el.

Gerő Armin főkapitány bejelentését, hogy az Emilia gőzmalom r. t.-nál igazgatósági tagságot nyert, a tanács tudomásul vétel céljából bejelenti.

Weiszlovits Gyula ellenzi a tudomásulvételt, mert egy olyan nagy vállalatnál lépten-nyomon fordulnak elő balesetek, kihágások, tüzrendészeti és munkásügyek, amelyeknél a főkapitánynak bíraskodni kell. Indítványozza, hogy a bejelentést ne vegyék tudomásul.

A közgyűlés azonban tudomásul vette a bejelentést.

Szabadság és segély.

Több tisztviselő betegség címén szabadságot és gyógyításra segélyt kért.

A szabadságidőt megadták, a segélyt azonban megtagadták.

Ennek kapcsán Baróthy Pál felszólalt általánosságban. A kérdések ilyen kezelését

nem helyesli. Már valósággal rendszerre vált a rendkívüli szabadság és segélykérés. A főorvos humanitásból kiállítja az illetőről, hogy idegesek. Ha valaki nagyfokban ideges, nem dolgozhat a hivatalban. Ha pedig egyszerű idegességet veszünk figyelembe, akkor mindnyájan idegesek vagyunk a mai viszonyok mellett. A jövőre nézve tüzetes orvosi véleményt kíván, körleirással.

Gábel Jakab hivatkozik arra, hogy Nagyvárad mindig méltányos volt a tisztviselőkkel szemben s ebből nem volt hátránya a városnak. A városi orvosi karról nem tételezi fel, hogy könnyelműen járna el.

Weiszlovits Gyula hozzájárul Baróthy indítványához. Az eddigi uzus álhumanizmus volt.

Dr. Nemes Áron kénytelen a távol levő főorvost megvédeni az igaztalan támadásoktól. A főorvos soha nem jár el könnyelműen a bizonyítványok kiadásánál. A laikusok nem tudják a dolgot elbírálni. Konkrét esetet kér.

A kötvénykibocsátási jog.

Ezután Balogh Döme azon indítványát terjesztette elé a tanács, hogy a város feliratban kérje a pénzügyminisztertől a kötvénykibocsátási jogot. A tanács az indítvány elvetését javasolja.

Balogh Döme indokolja indítványát s hivatkozik Nagyvárad különleges helyzetére. Meg van győződve, hogy a kérést a miniszter teljesíteni fog, de ha nem, akkor is meg lenne az öntudatunk, hogy minden lehető megkíséreltünk. Francia pénzt kapna a város 97-es árfolyammal, 5 százalék annuitás mellett. Ha 19 millió adósságunkat konvertálnánk csak, évi 200,000 korona hasznunk lenne. A feliratot a főispán vezetése alatt adja át a törvényhatóságnak.

Hegedüs Nándor szólott a kérdéshez. Ma a korona járadék sem tudja elérni a 80-as árfolyamot, pedig Magyarországon csak nagyobb a bizalom, mint Nagyváradban. Budapesten sem sikerült valami fényesen az utolsó kötvénykibocsátás. A külföld is panaszkodik. Nagyvárad nem kompromitálhatja magát, hogy most kérjen kötvénykibocsátási jogot.

Lukács Ödön kifejté, hogy a tanács javaslata nincs elvi ellentétben a Balogh indítványával, csak a mostani pénzügyi válságban nem tartja indokoltnak, hogy ilyen akciót indítson a város.

Az indítványt mellőzték.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Demarsche holnap?

Bécs, jul. 10.

Schl báró még ma visszautazik Belgrádba és a demarsche közlése holnapra várható.

Uj munkapárti jelölt Szegeden.

Szegedről táviratozzák a Magyar Kurirnak: A munkapártnak az a frakciója, mely kezdettől fogva nem volt megelégedve dr. Rósa Izsó jelölésével, más jelölt után nézett. Elhatározták, hogy Zombori Rónay Jenő tótkomlói képviselőt fogják a jelöltségre felkérni. Az éjszaka Szegeden utazott keresztül a képviselő és fogadott egy küldöttséget, mely dr. Lippay György vezetésével járult eléje és felkérte, fogadja el a jelöltséget. A képviselő kijelentette, hogy a jelöltséget elvállalja és megválasztása esetén a tótkomlói mandátumról lemond. Bár Rónay munkapárti jelölt, az ellenzék egy része is támogatja Rósával szemben. Rónay vasárnap fog programbeszédet mondani.

Biharvármegye részvétele.

A vármegye rendkívüli közgyűlése.

Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége tragikus halála folytán Biharvármegye tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A vármegye eme gyűlése, melyet a trón elhunyt örökös és neje iránti mélységes részvét és az uralkodóval szembeni fájdalom és szeretet hívott össze, valóban méltó volt ahhoz a gyászhoz, amit a trónörökös-pár elhunyt az egész magyar nemzetben keltett.

A vármegye urai a gyászhoz megfelelően fekete ruhában jelentek meg. A gyászos színt csak a vármegye papi előkelőségeinek lila cingulusa tette némileg változatosabbá. A gyűlés 10 órára volt kitűzve s a törvényhatóság tagjai már fél 10-kor gyülekeztek. Tíz óra előtt pár perccel egymásután vonultak a terembe Markovits Antal, Örley Kálmán, a járási főszolgabírák és igen sokan a választott bizottsági tagok, virilisek. Nem volt politikai válaszfal munkapárti és függetlenségi tagok közt, valamenynyien egy nagy fájdalmas érzéstől áthatva tömörültek a vármegye dísztermében.

Majd megérkeztek Fetszer Antal felszentelt püspök, Bundala Mihály, Spett Gyula kanonokok. Mindenkinek feltűnt, hogy Fetszer Antal nem az ő megszokott helyét foglalta el, közvetlenül az elnökszék mellett. A dolog hamarosan magyarázatot nyert. A kisterem ajtajában egyszerre megjelent gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök alakja. A püspök, aki Biharvármegye első virilise, ez alkalommal először jelent meg a vármegye közgyűlésén.

A termekben egyszerre elült a zaj, a közgyűlés tagjai felállással üdvözölték a püspököt. Széchenyi Miklós gróf az üdvözléseket fogadva, elfoglalta helyét közvetlen a főispáni szék mellett.

Ezután csakhamar megérkezett Miskolczi Ferenc dr. főispán, aki üdvözölvén a megjelenteket, bejelentette, hogy a rendkívüli közgyűlésnek egyetlen tárgya van és pedig Ferenc Ferdinánd és neje tragikus halála. Nyomban azután felállott a főispán és gyönyörű beszédet intézett a közgyűléshez.

Ez a beszéd egyike volt a legszebbeknek, melyek Biharvármegye ősi közgyűlési termében elhangzottak. Csupa mély gondolat, szónoki erő, magával ragadó igazság. Méltóképpen adott kifejezést a nemzet fájdalmának s államférfiai éleslátással állította be a szerajevói merényletet a maga helyes megvilágításába. A közgyűlés ünnepi hangulatában a lelkek mélyéig hatottak a klasszikusan tömör s mélységesen igaz gondolatokkal gazdag mondatok. A gyász komorsága, a keresztény meggyőződés sziklaszilárd alapján álló hazafiai lélek aggódása, a királyához rendületlen hűséggel ragaszkodó magyar politikus meleg szíve és a kifejezések szónoki előkelősége olvadtak ünnepi harmóniába ebben a beszédben, mely feledhetlen benyomást gyakorolt minden jelenlevőre.

Csaknem mindenkinek a megindultság könnye csillogott a szemében. A beszéd alatt maga a főispán is el volt fogódva minden szaván megérett, hogy mélyen át-

érzi azt a gyászt, mely az egész országra szakadt.

A gyönyörű beszédet lapunk élén egész terjedelmében közöljük.

A főispán indítványát egyhanguan fogadta el a közgyűlés.

Alig hangzott el a vármegye határozata, Fetsor Antal felszentelt püspök emelkedett szólásra.

— A méltóságos főispán urnak elhangzott klasszikus szépségű beszéde olyan, hogy az legjobban fogja kitölteni azt a gyászlapot, melyre őméltósága célzott. Indítványozom azért, hogy a beszéd egész terjedelmében jegyeztessék fel és örökíttessék meg a vármegye közgyűlésének jegyzőkönyvében. Sőt, bár amint látom a nagy munkaidő dacára is sokan vannak jelen, de mégis vannak olyanok is, akik szerettek volna itt lenni, azonban megjelenésükben akadályozva voltak, indítványozom, hogy az elhangzott beszédet nyomassa ki a vármegye és küldje el minden bizottsági tagnak és minden községnek.

Az indítványt egyhangulag elfogadták s ezzel a főispán a közgyűlést berekesztette.

A szerajevói merénylet.

A trónörökös-pár ellen elkövetett merénylet ügyében a vizsgálat befejezéshez közeledik. Egész napon át a szemtanukat és a merénylőket hallgatják ki s az összeesküvés részleteit igyekeznek kideríteni. Annyi megállapítható, hogy az összeesküvésben résztvevő emberek töredelmes beismerésben vannak, a nyomozó hatóságot hozzásegítették a büntett minden titkához, a vallomásokat azonban szigorú titokban tartják és csak felsőbb parancsra fogják közölni a vizsgálat eredményét a nyilvánossággal.

Csütörtökön báró Gorup rendőrigazgató visszarendelte a Szerajevóba kiküldött hat detektivet. Visszahívták a triesti detektiveket is és most már csak magyar detektivek, a határrendőrség és az államrendőrség kiküldöttei vesznek részt a nyomozásban. Valószínű, hogy fáradságos munkájukat a jövő hét elején ők is befejezik s ezután csak a szerajevói rendőrség emberei vesznek majd részt a nyomozásban.

A hatodik bombát keresik.

Princip Gavrot és merénylő társait ismét kihallgatták s főként azt igyekeztek megtudni tőlük, vajjon nincs e tudomásuk arról, hová rejthette Mehmed Bagics a hatodik bombát. A merénylők erről nem tudnak, Bagics pedig — mint már hétfőn megírtuk — Montenegróba szökött.

A szerajevói országos törvényszék vizsgálóbírája most elfogató parancsot adott ki Mehmed Bagics ellen, de alig remélik, hogy a Niksicsbe szökött merénylőt a montenegrói hatóságok kiadják.

Az elfogató parancs szerint Mehmed Bagics kolai származású, huszonkétéves, mohamedán vallású asztaloslegény, akiről tudják, hogy izlám eredete ellenére nagyserb érzelmű s a propagandistáknak kedvelt bizalmasa volt. Bagics mindenre kapható ember, akit Principnek nem volt nehéz rávenni arra, hogy bombamerényletet kövesse el a trónörökös ellen.

Hogy történik a választók összeírása?

Felveszik az 1913. évi választókat. — Az összeíró küldöttségek elnökeinek ülése.

Biharvámegye központi választmánya legutóbb tartott ülésén 101 összeíró küldöttséget választott az új választói törvény alapján eszközölni a választói névjegyzék elkészítésére.

A küldöttségek elnökeit Fráter Barnabás alispán tegnap értekezletre hívta össze, hogy megállapítsák az összeírás módjait. A küldöttségek elnökei nyomban a rendkívüli közgyűlés után a vármegyeház kistermében gyűltek össze, ahol Fráter Barnabás elnökle alatt részletesen megvitatták a küldöttségek teendőit.

Fráter Barnabás az ülés megnyitása után kifejtette, hogy az összeírásnak minden tekintetben egyöntetűnek kell lenni s ezért szükséges, hogy bizonyos megállapodásokat létesítsenek.

Balogh János t. b. főjegyző olvasta fel ezután azokat az általános utasításokat, amelyeket be kell tartani az összeírásoknál.

Az utasítások felett nagy vita keletkezett. A vita abból keletkezett, hogy az új választói törvény intézkedései szerint a névjegyzékbe fel kell venni azokat is, akik 1913-ban fel voltak véve a névjegyzékbe, feltéve, ha egyébként nem állott be a választásnál változás.

Wertheimstein Henrik főszolgabíró hangoztatja, hogy az új földadó cenzus alapján 20 százalékkal csökkent a föld jövedelmi alapja. Azok tehát, akik 1913-ban fel voltak véve a választók közé, most kevesebb adót fizetnek, tehát nem mindnyájan vehetők fel az új névjegyzékbe.

Nagy Márton főszolgabíró a mellett foglalt állást, hogy a most készítenő névjegyzékbe fel kell venni feltétlenül az 1913. évi szavazókat, mégha kevesebb adót fizetnek is. Az új törvény világosan azért készült, hogy kiterjesszék a választói jogosultságot.

Szerinte esakis azok nem vehetők fel a névjegyzékbe, akiknél más kizárási ok forog fenn. Történelmi adatokkal bizonyítják, hogy hasonló eset a múltban is volt és akkor is így jártak el.

Ezután még többen szólottak az ügyhöz, mire úgy határoztak, hogy az 1913. évi választókat felveszik a névjegyzékbe, kivéve azokat, akik ellen a törvényből vett kizárási ok forog fenn.

A központi választmány további javaslatát, mely az összeírás részleteit tartalmazta, egyhangulag elfogadták.

Végül Nagy Márton szólalt meg föl s a küldöttségek munkájának megkönnyítése végett javasolta, hogy az új névjegyzék elkészítésénél az 1913. évi névjegyzéket vegyék alapul és a 1913. évi névjegyzékben felvett egyénekhez vegyék fel pótlólag az új választói jogosultsággal rendelkezőket.

Ezzel az értekezlet véget ért s a küldöttségek a jövő héten megkezdik munkáikat.

A gazdátlan kép története.

Kitették szegényt az utcára.

A nagyvárad kereskedések előtt gyakran lehet látni kirakott portékákat. Például a Zöldfa-utcán az ember szeme veszélyben van, mert különböző színű szallagokat, zsinórokat lenget a szél a járda fölött, sőt néhol cipők ütnek fejbe a gyanutlan embert, vagy sárkefék ragaszkodnak a hajába.

Ebben a stílusban tessék elképzelni a Rákóczi-utat is. Itt egy képkereskedés előtt természetesen egy figyelemgerjesztő kép néz fel a járdáról a sétáló emberekre. Először mindenki azt hitte, hogy ez is reklám gyanánt hever ott. De mégis nagyon messze volt az üzlettől, ott hevert egészen a folyókában s már majdnem elvette egy suhanc, mikor a képkereskedő odahívta Jámber Mihály rendőrt és figyelmeztette, hogy itt van egy kép, amelynek nincs gazdája.

A rendőr először nem akarta hinni. De aztán tényleg kiderült, hogy szegény kép tényleg árva.

Az esetet a rendőrségen a következőképpen adták elő:

V. B. államépítészeti mérnök megvette a kérdéses képet a kereskedőtől. A kereskedő hazaküldte a képet a mérnök lakására. Ámde őnagyságának nem tetszett a kép.

— Ez egy abszolút rossz festmény! Ez nem kép! Nekem nem kell!

És az inassal visszaküldte a képkereskedőnek.

A kereskedő pedig nem vette vissza. Hivatkozott arra, hogy ő ezt már eladta a férjnek.

Neki igazán semmi köze ahoz, hogy a házastársak izlése nem egyezik, s mivel a szolga nem akarta visszavinni a képet, egyszerűen kitették a járda szélére és ott volt addig, míg a rendőr föl nem vitte a rendőrségre.

A rendőrségen egy sarokba állították az elárvult képet. Egyenlőre azt várják, hogy a felek elintézzék egymás között a vitás kérdést. Ha pedig senki sem jelentkezik a képért, akkor egy év és tíz nap múlva elárverezik.

Csődöt mondott a rendőrség nyári rendje.

Nem apad a bűnesetek száma.

Junius elején, mikor beköszöntöttek az első meleg napok, a városházán megváltoztatták a hivatalos órákat. A közigazgatási ágak mellett a rendőrség is megváltoztatta régi rendjét és reggel nyolctól délután egy óráig tartottak a hivatalos órák.

Ez szokatlan volt a rendőrségen. A közönség — főleg a panaszügyosztályon — nem tudott alkalmazkodni az új rendhez. A kerületi felügyelőket is annyi ügyes-bajos dologgal keresik fel, hogy egy kijelölt inspekciónak azt nem képes elvégezni.

Gerő Ármán főkapitány igen előzékeny volt a tisztikarával szemben, amikor elrendelte a hivatali idő új beosztását, de nem hagyta figyelmen kívül a közönség kényelmét sem. Tegnap aztán körrendeletben tudatta a rendőrtiszti karral, hogy az új ren-

det megszünteti és visszaállítja a régi hivatali rendet.

Megkérdeztük Gerő Ármint főkapitányt, hogy mi indította őt a régi rend visszaállítására. Mert tudtuk, hogy az új sablon pesti mintára készült s azt is tudjuk, hogy Gerő Ármintnak komoly törekvése: a váradai rendőrséget minden tekintetben az államrendőrséghez simítani.

— Meggyőződtem — mondotta a főkapitány, hogy az új rend nem vált be. Napról napra nő a bűnesetek száma, három napos razziákat kell tartani most is egy rut bűncselekmény miatt, állandóan négy-öt tisztviselőt köt le csak a kihallgatás és emellett a közönség ott várakozik a folyosón a napi kisebb esetekkel. Véleményem szerint nem lehet megbénítani a rendőri szervezetet azzal, hogy csak délelőtti dolgozának az összes helyiségekben az összes tisztek. Annnyira belekapcsolódunk a napi életbe, hogy lehetetlenség a közigazgatás többi reszortjai szerint beosztani a hivatali elfoglaltságot.

— Budapesten indokolja a délelőtti hivataloskodást az, hogy nagyon messze laknak a hivatalnokok. A nyári hőségben bizony nem kellemes visszamenni. De nálunk ez nem így van. És a mi tisztviselőink már nagyon hozzászoktak ahhoz, hogy tizenkét órákor elmenjenek . . .

A munkáspénztári hátralékok ügye

A nagyváradai kerületi munkásbiztosító pénztár a következő helyreigazító közlemény közzétételére kérte fel lapunkat:

„Kik felelősek a munkásbiztosító pénztár hátralékáért.“

„Mit tehet a főispán“ címek alatt a Tiszántúl e hó 9-iki számában azon véleménynek adott kifejezést, hogy a nagyváradai kerületi munkásbiztosító pénztár több százezer koronára hagyta felgyülni a munkaadóktól beszedendő járulékokat és most horribilis összegek tüzzel-vassal leendő behajtásával végzetes csapást mér a kisiparosokra és kiskereskedőkre. Állítja, hogy ezek miatt bekövetkezett izzó állapotokért a pénztár adminisztrációja felelős. Ezt a súlyos vádat azonban csupán a szerkesztőségben megjelent Makó Károly, volt pénztári pénzbeszedő nyilatkozatával kívánja igazolni.

Minden személyeskedő célzat kerülésével ki kell jelentenünk, hogy a pénztárnál ideiglenes napidíjas minőségben alkalmazva volt Makó László már munkakörénél fogva sem volt abban a helyzetben, hogy munkaviszonyának a pénztár által történt megszüntetése után az intézmény ügy és vagyongazdálkodásáról, tisztviselői személyzetének képességéről áttekintő egyetemes ítéletet gyakoroljon.

A nyilatkozatban foglalt tényállításokat pedig a következőkben helyesbítjük:

1. Tény az, hogy a végrehajtások listáján levő, de teljesen tönkrement adósok tételeit nem lehet Makó ur javaslatához képest egyszerűen törölni mivel az 1907. XXX. t.-c. 192. §-a a hátralékosokkal szemben a behajthatatlanság igazolása céljából végrehajtás megkísérlését rendeli el.

2. Téves az az állítás, hogy a pénztár folyószámláit hozzá nem értő gyakorlatlan tisztviselők vezetik. Makó ur erre bizonyítékul csupán önmagát hozza fel, amiben ugyan igazat kell adnunk. Ez azonban a pénztár szolgáltatásában ma is megtartott könyvelő személyzetet nem általánosítható, hiszen ellenük eddig egyetlen fegyelmi ügy sem tetetett folyamatba.

3. Arra a kérdésre, hogy miként gyűlt össze a heti filléreket kitevő járulékokból

kisebb munkaadóknál is nagyobb összegű tartozás, utalnunk kell arra a körülményre, hogy a nagy teherterületek tekintélyes részét nem is járulék, hanem a bejelentési kötelezettséget elmulasztó munkaadók ellen az 1907. XIX. t. c. 12. §-a alapján érvényesített költség megtérítések képezik.

4. Kifogásolja Makó ur, hogy a pénztár mellé rendelt egyik közigazgatási végrehajtó magánaton 8 középiskolai képesítést szerzett meg. Erre megjegyezzük, hogy alkalmazottaink magánügyeibe beavatkozni nem kívánunk, kulturára és magasabb képzettségre irányuló törekvéseiket pedig helyesjük és lehetőleg támogatjuk. Ki kell jelentenünk, hogy az az állítás, mely szerint a nevezett alkalmazott hivatali kötelességeit tanulmányai tolytán elhanyagolta, merőben valótlan.

5. A cikknek arra a kitételére, hogy a pénztárban szociálisták dominálnak, mint-hogy erre semmiféle alapot a cikkíró ki nem mutatott, meg kell elégednünk azzal a kijelentéssel, hogy a pénztárnak úgy segélyezési, mint járulék behajtási s általában összes adminisztratív ügyköreiből minden pártpolitikai és egyéni célzat kerülésével legjobb hasznosság a pártatlan, igazságos ügyintézésre törekszünk.

Nagyváradai Kerületi
Munkásbiztosító Pénztár.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
kecstyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

Jul. 15. d. u. 6 órákor a Biharmegyei Kaszinó közgyűlése.

Jul. 19. Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspök-fürdőben.

Nem emeljük föl az előfizetési díjakat,

mint a legnagyobb fővárosi lapok példájára bizonyonnyal egyes vidéki lapok is meg fogják tenni. Pedig mi is érezzük a nyomasztó gazdasági válságot, nekünk is vannak gondjaink, de ezekkel szemben bizalommal tekintünk Nagyvárad és Biharmegye, általában az egész egyházmegye keresztény közönségére, mely megérti a

TISZÁNTÚL

nemes intencióit, mely velünk küzd a keresztény Magyarországért. Ezt a mi közönségünket megfelelő hirszolgálatlaltal ellátni, az eseményekről mindig híven és igazán tájékoztatni, a keresztény közönségnek keresztény szellemű, jó, modern lapot adni a kezébe: ez a mi állandó törekvésünk. A

TISZÁNTÚL

rendületlen kitartása a keresztény Magyarország tiszta zászlaja alatt meg is termette gyümölcseit: előfizetőinek száma folytonosan nő, egyre többen és többen látják be, hogy **keresztény ember csak keresztény lapot járathat.**

A közönség nagy érdeklődésének és hathatós támogatásának következménye azután, hogy a

TISZÁNTÚL

nagy terjedelmű, minden ízében modern, eleven lappá fejlődött, amely hirszolgálat tekintetében versenyképes, iránya, hangja előkelő, nem személyeskedik, de a keresztény Magyarország igazainak védelmében mindig haragra kész.

Az új félév kezdetén kérjük olvasóinkat, támogassák, terjesszék lapunkat. További fejlesztés a mi célunk; ujévi ajándéku minden előfizetőnk megkapja a

TISZÁNTÚL

NAGY KÉPES NAPTÁRÁT,

mely maradandó értékű ajándék lesz minden keresztény család részére.

Füredőre utazó előfizetőink részére készséggel küldjük utánuk a lapot, ha címüket levelezőlapon bejelentik a kiadóhivatalnak.

A mi lapunk önzetlenül szolgálja az igazságot és azt a közönséget, mely csak az igazságot akarja olvasni lapjában. Éppen azért **mi nem emeljük fel az előfizetési díjakat**, csak egyet kérünk: fokozott buzgóságot a keresztény sajtó terjesztésének nemes ügyéért!

* **Változás szerkesztőségünkben.** Molnár Lajos, lapunknak több éven át volt ügyes tollu, szorgalmas munkatársa kilépett szerkesztőségünkől, hogy idejét teljesen jogi tanulmányai befejezésének szentelje. Búcsulevelében a következőket írja:

Most, hogy a szerkesztőség kötelékéből ki kellett lépnem, minden frázis nélkül kijelenthetem talán, hogy őszinte szeretettel gondolok a szerkesztőségben töltött napokra és a hosszú és mégis rövid napok lelkes munkájában megacélozott kapcsolatok most sem tekintem megszüntnek és amennyiben tehetem, mint külső munkatárs, továbbra is szíves örömmel szolgálom a Tiszántúl zászlóját.

Távozó munkatársunktól mi sem búcsuzunk végleg; aki a keresztény sajtó zászlaja alá szegődött, azt az ideális munka nemesége hozzáfűzi ehhez az irányhoz elválaszthatatlanul. Rendes munkatársakul beléptek szerkesztőségünkbe *Hilf László* és *Csoór Lajos*, kikben a szerkesztőség új, derék katonákat nyert a keresztény világnézetért a toll fegyverével harcolók seregében.

* **Uj hidászszászlóalj.** A Magyar Kurir jelenti: A hadvezetőség a véderőfejlesztés reformjának programjába felvett új hidászszászlóaljat ez év őszén állítja fel. Az új zászlóalj törzsből, két századból, anyagtartalékból és pótszázadkeretből fog állani.

* **A fürdővasut építése.** A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg akként intézkedett, hogy ha *Hankovits Ferenc* és társa egy féléven belül nem kezdik meg a fürdővasut építését, a területhasználati szerződés jóváhagyására vonatkozó szerződés hatályát veszti s a miniszter részéről folyamathat levő tárgyalások a miniszter részéről megszüntnek tekintendők. Ez ellen *Hankovits* és társai kérvényt adtak be, amelyben kérték, hogy hosszabbítsa meg ezen rövid határidőt a miniszter, mert mint sok más vállalat létesítésének, a fürdővasut építésének is utját állták a mostani gazdasági és pénzügyi viszonyok. — A miniszter most leküldte az engedélyesek kérvényét Nagyvárad városához, azzal, hogy a kérelemre a város törvényhatósága mondjon véleményt, mivel első sorban a város érdekében tüzte ki a miniszter a záros határidőt.

* A katonai cikkek szállítása.

Tudomására hozzuk az érdekeltségnek, hogy a nagyváradai és kir. katonai élelmezési raktár átküldötte hozzánk a „szállítási feltételek füzetét” és a „szokványfüzet a katonai élelmi cikkeknek tőzsdén kívüli kereskedelmi szokás szerint fogantatandó vásárlásra nézve” című kiadványokat, mely katonai élelmezési cikkek szállítása, illetve bérlete iránt érdeklődő köröknek az alulírott kamaránál betekintés végett rendelkezésre áll. Nagyvárad, 1914. július hó 10. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József s. k., elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k., titkár.

* Iparosok választójoga.

Az új választási törvény szerint választó jegyzékbe azon iparos veendő fel: 1. aki az 1913. választójegyzékbe fel volt véve; 2. azon 24 éves magyar honos iparos, aki ugyanazon községben egy év óta lakik, főiskolák, ipari, kereskedelmi szakiskolák magasabb osztályát sikeresen elvégezte; 3. azon 30 éves magyar honos, aki ipar engedély vagy iparigazolvány alapján önálló ipart üz, ugyanazon községben 1 év óta lakik és igazolja, hogy az elemi iskola VI. osztály, vagy a közép iskola II. osztályát, vagy az iparostanoneiskola III. osztályát, vagy az elemi népiskola IV. osztályán felül a tanoneiskola II. osztályát, vagy valamely államilag szervezett ipari szaktanfolyamot végzett; 4. azon 30 éves állandó lakással bíró magyar honos, aki irni és olvasni tud és akire legalább 20 korona egyenes állami adó van kivétel: önálló iparosoknál e feltétel helyett elegendő igazolni, hogy állandóan legalább 1 segédet foglalkoztat, ha nincs segédje, hogy egy adónemből 10 koronát vagy több adónemből összesen legalább 20 korona egyenes állami adó van reá kivétel; 5. azon 30 éves egyén, ki bár nem tud irni, olvasni, de a kire állami adókból együttesen legalább 40 korona adó van kivétel. A választói lajstromban a felvétel végett személyesen a mostani napokban kell jelentkezni, ott a szükséges bizonyítványokat vagy azok másolatait be kell mutatni. Aki bizonyítványait elvesztette és azok másolatait megkapni nem tudná az irni-olvasni tudást az összeíró küldöttségnek is igazolhatja. Mindenki azon szavazókör névjegyzékébe veendő fel, ahol az összeírásról lakik. Felhívjuk Iparos polgártársainkat, hogy mindazok, kiknek a múltban választói jogosultságuk nem volt, de a fenti pontok alapján a választói jog megilleti, saját és közös jól felfogott érdekükben a fáradságtól vissza nem riadva az összeíró küldöttség előtt megjelenjenek. Az egyes kerületek összeíró küldöttségeinek helyei a lapokban és a város hirdetőmelyeibe már közzé lett téve. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* A belényesi—vaskóhi tüdővész ellen védekező egyesület akciója.

Már megemlítettük egy alkalommal, hogy a belényesi—vaskóhi tüdővész ellen védekező egyesület a belényesi kórház kertjében nagyszabású fekvő csarnokot létesített. A csarnok költségeiről tegnap számolt el Wertheimstein Henrik főszolgabíró. — Észereint a csarnok 14299 K 79 fillérbe került. Ez az összeg 3201 K 25 fillér kivételével teljesen ki van fizetve. A fenn lévő adósságot az egyesület már nem tudja kifizetni, mert a kiadásokkal minden pénzt felemészttette. A főszolgabíró most azt javasolja, hogy a fenn lévő adósságot fizesse ki a belényesi kórház és ennek ellenében az egyesület teljesen a kórháznak adja a fekvőcsarnokot. A csarnoknak természetesen továbbra is megmarad az a célja, amiért az egyesület létesítette.

* **Export cégek figyelmébe.** A kir. kereskedelmi Múzeum hozzánk intézett leirata folytán kerületünk exportérdekeltségének tudomására hozzuk, hogy az Adalí-

ban (Anatólia) működő és kir. alkonzulátus jelentése szerint az ottani piac rendkívül fejlődés és felvevőképes és ennek folytán ajánlatos, hogy versenyképes cégek utazóikat Adalíába küldje-e ki, vagy legalább is építőanyag, kézműárúk, vasárúk, egyszerű lakásberendezési cikkek, petróleum és más motorok, vadászfegyverek stb-re vonatkozó ár- és engedélyjegyzéküket, esetleg kézi árumintákat a cs. és kir. alkonzulátus címére beküldjék. A délanatóliai partvidék és annak hátsó vidéke, a jó hajóösszeköttetése folytán úgy Smyrna, mint Beyruth-Mersina felől kényelmesen és sok idővesztesség nélkül hozzáférhető. Ugy véljük, iparunk és kereskedelmünk kiviteli piac-szerző törekvéseit segítjük elő, midőn e körülményt az érdekeltség figyelmébe ajánljuk. Nagyvárad, 1914. július hó 10. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József s. k. elnök, Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* Uj vasut a vármegyében.

A nagyvárad—belényesi—vaskóhi vasut új vasutvonal építését vette tervbe. Ez a vonal a belényesi vasut vonalát kötötte össze az államvasutak nagyvárad—szegedi vonalával, még pedig azokon a községeken keresztül, a melyeken át kellett volna már évtizedek előtt az összeköttetést létesíteni. Az új vasut Solyomtól indul ki, s Petegd, Kisjenő, Alsókocsuba, Belfenyér községeken át Tenkére vezet, a hol külön megállóhelyet kap Tenke-fürdő is. Tenkén az új vonal a mai állomásra torkollik, majd folytatódik Tenkegörcsben, Kávásdon, Tulkán át Nagyszalontáig. Különösen nagyjelentősége lesz az új vonalnak Tenkére nézve, a mely a mai nál sokkal rövidebb és jobb összeköttetéshez jut Nagyszalontán át Nagyváraddal. Az új vasutvonal közigazgatási bejárása tegnap kezdődött Tenkén, a hol a kereskedelmi és hadügyminisztérium, a vármegyék, az érdekeltek járások és községek, a belényesi vasut, az államvasut, áll. építészeti hivatal, vasuti és hajózási főfelügyelőség, kulturmérnöki hivatal, s a püspökségi uradalom képviselői vettek részt. A bejárás tárgyalást ma folytatják és fejezik be Nagyszalontán.

* **Adomány a Mensának.** A Lezámitoló és Jelzalogbank részvénytársaság 30 koronát adományozott a „Mensa Academica” javára. A kegyes adományért ezuton is hálás köszönetet mond a dékáni hivatal.

* **Ujabb szerb merénylet.** Szerajevóból írják, hogy Karits püspök ellen a szerbek merényletet követtek el. A püspök egy szerzetes apát kíséretében Szerajevóból Bosznia Bradiskába utazott kocsin. A püspök kocsiját több szerb paraszt megtámadta, úgy őt, mint a kíséretében lévő szerzetest súlyosan bántalmazták a támadók. A kocsit felfordították és a két papot kidobták az országútra. Karits püspök és kísérete súlyos sérüléseket szenvedtek. A csendőrség szigorú vizsgálatot indított a merénylők kézrekerítésé céljából.

* **A kis 7 éves Elza** remek tánc és énekművész, The Eduards modern szalon akrobata és Miss Edelis a legügyesebb célzó művész mutatványai fognak szombaton és holnap vasárnap meglepetéseket szerezni a Vigadó mozgó-variété közönségének. Ezt a három attrakciót világhírű művészek leszerződésével lehetett Nagyvárad részére megszerezni. Mind a három attrakció szenzációs, páratlan a maga nemében, amit mindenkinek meg kell nézni, a ki szereti a különleges művészeket. Ezenkívül pompás mozmíműsor is van. Egyben tudatjuk a t. közönséggel, hogy a Vigadó mozgó-variété 13—18-ig átalakítás miatt zárva lesz.

Ifj. Voszka Ferencz és Társa cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.
! Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban. !
Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

* **Társ vagy társnőt** keresek 20.000 korona készpénzzel, évi haszón 100.000 korona, fedezet van. Cim a kiadóba.

* **A Nagyvárad Egyéves Női Kereskedelmi szaktanfolyam,** elfogad előjegyzéseket az 1914—15. tanévre, f. évi június hó 29. és 30-án, továbbá július 1-én és 2. az iskola helyiségében (Tisza Kálmántér 4. sz. a polg. I. iskola mellett) mindég délelőtt 9—12-ig. A jelentkezők tartoznak iskolai, születési és újraoltási bizonyítványt bemutatni és beiratás címen 4 koronát, és az első havi tandíj fejében 10 koronát fizetni. Az egész évi tandíj 100 korona. Bővebb felvilágosítást ad Rechten Bauer Zsófia igazgatónő, Szaniszló-utca 30.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x A legujabb párisi kalap-ujdon-ságok egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weislovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legujabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziecta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjem meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedűhur különlegességeimről. Gramofon lemez ujdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalmok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Frtekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

MULATSÁG

A Katholikus Népszövetség nyári mulatsága.

E hó 19-én tartja a Katholikus Népszövetség nyári mulatságát vasárnap délután a Püspökfürdőben.

Kora délután indul az első vonat a Püspökfürdőbe, s célszerű lesz, ha minél többen ezen a vonaton utaznak ki, mert a később induló vonatok nem lennének képesek azt a nagy közönséget kiszállítani, amely rendes vendége ennek a legnépszerűbb nyári mulatságnak. A rendezőség gondoskodott arról, hogy a rendes vasúti kocsikhoz még egyszer annyi kocsit csatoljanak, hogy torlódás ne legyen, s a vasut képes legyen lebonyolítani a nagy forgalmat.

A rendezőség gondoskodik különvonatról is, mely éjfél után fog indulni a fürdőből s annyi kocsit lesz hozzá kapcsolva, amennyi alkalmas lesz arra, hogy az egész vendégsereget befogadja.

A rendezőség számtalan elmés módot gondolt ki, amikkel a közönséget szórakoztassa. Egész délutánra bőven van gondoskodva mulatságról.

Több fényképész jön ki a mulatságra, kik csoportképeket fognak felvenni az érdekes jelenetekről, csoportokról. Ezeket a fényképeket 20 fillérjével fogják árusítani. Érdekes képeket fognak felvenni a nagy konfetti esatáról, mely 5 órakor veszi kezdetét.

A népszövetségi csoportvezetőket értesítjük, hogy a meghívókat bármikor átvehetik a Népszövetségi Otthon gondnokánál.

Kérjük, szíveskedjenek átvenni és a csoportjukban elhelyezni. Ugyanott lehet jegyeket is átvenni előrészletre. Kérjük azokat a tagokat, kiknek idejük van, szíveskedjenek a hivatalos helyiségbe felfáradni, az előkészületeknél segédkezni.

A ki tévedésből még nem kapott meghívót, jöjjön fel a Népszövetségi Otthonba s egész nap, bármikor kaphat meghívót. Ugyanott már jegyet is lehet kapni.

TÁVIRÁTOK

A szerb mozgalom ellen.

Bécs, jul. 10.

A N. W. T. jelentése szerint a közös minisztertanács egyöntetűen elhatározta, hogy a kívülről jövő nagyszerb irredenta ellen a legerélyesebb letörési akciót kell indítani.

A szerb kormány mosakodása.

Belgrád, jul. 10.

A szerb kormány ma jegyzéket küldött az összes hatalmakhoz, a melyben etitéli a merényletet. Törvényt készítenek az anarchisták ellen. és kijelentik, hogy Szerbia területén korlátok közé szorítják az irridentákat.

Szerbia és Albánia.

Belgrád, július 10.

A minisztertanács legutóbb az albán kérdést tárgyalta. A kormány hír szerint elhatározta, hogy erélyesen védelmezi az adriai kereskedelmi kikötőhöz való, Európa által garantált jogát és megtesz minden intézkedést a határ védelmére az albán anarchia esetleges áttérjedése ellen. Agresszív intézkedéseket nem tervez a kormány, de azt kívánja, hogy a nagyhatalmak, mikor Albánia sorsa fölött döntenek, hallgassák meg Szerbiát is.

Razzia a szerbekre Bécsben.

Bécs, jul. 10.

Ma razzia volt a délszláv diákság városrészében. Vezérüket, Kozák Józsefet letartóztatták. Kompromittáló iratokat találtak lakásán.

Kilenc összeesküvő.

Szerajevó, jul. 10.

(Saját tudósítónktól.) A merénylet ügyében indított vizsgálatot befejezték. Tizennyole-husz egyénre bizonyult rá a bűnösség. Ezek közül 9 összeesküvő, akik bombákkal várták a város különböző pontján a főherceget. A tizedik szökésben van.

Letartóztatott szerb diák.

Ujvidék, jul. 10.

Három szerb diák dicsőre Princip tettét a könyvkereskedés előtt, ahol a megölt trón-

örökospár képe volt kitéve. A rendőrség elfogta mind a hármat és közülök Petrovics Milánt letartóztatta. A másik kettőt elengedték.

A neuwiedi kastély berendezése.

Berlin, jul. 10.

A neuwiedi kastélyba a Nazionalzeitung értesülése szerint a durazzói udvartartásból nagy szállítmányok érkeztek. Azokat a lakosztályokat, amelyekben az albán fejedelmi család lakott, nagy titokban ismét berendezik Vilmos herceg családja számára.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

G. L.—Csizér. Nagyváradon július hónapban 13-án, 20-án és 21-én lesz pótsorozás.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,82
Buza 1915. áprilisra	— — —	12,97
Rozs októberre	— — —	9,27
Zab októberre	— — —	7,67
Tengeri májusra	— — —	7,21
Tengeri júliusra	— — —	7,32
Tengeri 1915. május	— — —	7,13

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	758,50
Osztrák hitelrészvény	—	587,—
4%-os koronajáradék	—	79,30
Osztr. magy. államv.	—	667,—
Jelzálogbank	—	387,—
Leszámitoló és pénzváltó	—	463,50
Hazai bank	—	266,—
Magyar bank	—	468,—
Keresk. bank	—	3520,—
Rimamurányi	—	589,—
Salgótarjáni kőszén	—	648,—
M. Alt. Kőszénbánya	—	954,—
Közuti vasút	—	553,—
Városi villamos	—	300,—
Adria	—	552,—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj cipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti. A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkrétább kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:53 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 35	10 35	3 05	5 25	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Csépléshez,

gözekéhez és

mindennemű IPARI célokra leggazdaságosabb elsőrendű

SZENEBEN

előnyös ajánlattal szolgál azonnali és későbbi szállításokra

Ujvári József szénnagykereskedő

Nagyvárad, Színház-utca 4. Interurban telefon-szám 431.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő Magyar Takarékszövetkezet

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4% részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájüket a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon-szám: 840.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Takarmány

vetésekre

MUHAR-MAG,
paprika-köles szibériai köles, cukor-cirok, tarló répa magvakat

Dell'orto Károly Nagyvárad.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriaiban, illatszert és gyógytarban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon:

Farkas István drog. Rákóczi-ut

Darvas István Ujvárosi drog. (Sas pasage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsön ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltenek.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérics esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszusz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállitmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-,**

haleset-, szavatossági károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy sem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** Gy. és T. RSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, lecsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmai és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Szölömoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsi-palota.)

A Nagyváradi sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 439. sz., városi iroda 471. szám.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

lólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszori hetenként ismétlődő betétek általi vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betétek arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó,

Filléres

Takarék és Segélyszövetkezet

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekűket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó áron. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hirtű 41° C. meleg természetes hévvíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.